

Министерски съвет
Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ МОСВ ПРЕДОСТАВЯ ПРЕДВАРИТЕЛЕН ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ
ВРЪЗКА С ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**

[линк към консултацията](#)

№	Автор	Коментар	Дата
---	-------	----------	------

1	адв Красимира Крумова	<p>УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, С настоящето и в качеството си на експерт в обсъжданата област на политика, а именно: енергетика и климат, изказвам категоричното си възражение срещу представения проект на План за развитие на приоритетни зони за вятърна енергия. Съображенията ми съвпадат напълно с изказаните дотук в общественото обсъждане становища и възражения на граждани и организации: на Сдружение за изследователски практики, на Сдружение с нестопанска цел в обществена полза „ТИ РЕШАВАШ“ с ЕИК: 207009025, на Инициативен комитет община Костинброд, на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ), на Сдружение с нестопанска цел в обществена полза “Гласът на природата”, на “Зелени закони”, на г-н Георги Пеев, на арх. Е.Георгиева, на г-н Алекс Дунчев, на Сдружение Народна палата “Българска мяра”, и на всички останали качени на сайта на Портала за обществени консултации на Министерски съвет. Поради това няма да излагам в подробности в настоящето за пореден път посочените в горесцитираните становища и възражения пропуски и недомислици в проекта. Като цяло, считам, че същият е изготвен в РЕАЛНО несъответствие с разпоредбите, принципите и целите на европейското и българското законодателство въпреки декларативните изявление за противното, съдържащи се в проекта. Проектът се нуждае от сериозно преработване от хора, които не само са експерти: юристи, еколози, биолози, енергетици, специалисти в изграждането и експлоатацията на съоръжения за ВЕИ, общественици, законотворци, и други, но и които хора са РЕАЛНО загрижени и заинтересовани от запазване, опазване и насърчаване развитието на природата, здравето на хората, запазването на видовете на флората и фауната, в това число - и запазването на вида Хомо сапиенс така, че да не бъде унищожител на хабитата си. Унищожаването на хабитата неминуемо води и до унищожението на вида, който го е причинил, но тази причинно-следствена връзка очевидно убягва в представения за обществено обсъждане проект. За съжаление, запознаването с проекта остави в мен впечатлението, че той обслужва единствено интересите на инвеститорите, чията цел е “Печалбата преди всичко!”. Ако проектът бъде приет в настоящия си вид или дори леко видоизменен, той ще служи единствено на интересите на такъв тип инвеститори, не и за благо на обществото ни като цяло, не и за благо на поколенията, които ще оставим след себе си. В тази връзка, считам за абсолютно необ</p>	09.04.2026 18:29
---	-----------------------	--	------------------

ходимо задължаването на всеки един инвеститор, решил да развива дейност и да печели от вятърна енергия (което важи и за тези с дейности, свързани със слънчевата енергия), да гарантира ненанасяне на щети на природата и здравето на хората, да гарантира пълно отстраняване на такива нанесени щети и възстановяването на природата. Предлагам всеки един проект преди стартирането си и като задължително условие да бъде започнат, да бъде гарантиран от внасянето от инвеститора на реална невъзвращаема парична сума в размер на 40 процента от общата стойност на проекта във всичките му етапи и части, във фонд, който да служи именно за тези цели и който да бъде контролиран от държавата съвместно с организациите на засегнатите граждани в района, в който проектът се развива. Предлагам да не се приемат като гаранции от инвеститорите банкови гаранции, както и да не се приема солидарно поръчителство на физически и/или юридически лица - тези лица, както и самите инвеститори много бързо могат да се окажат без никаква собственост на практика, така че да бъдат набрани средства за възстановяването на нанесените щети на природата и хората. Един от най-големите минуси на проекта е неговата форма на "работа на парче", т.е. фактът, че проектът се фрагментира само в областта на вятърната енергия и не се разглежда кумулативно с проблематиката в сферата на енергията от фотоволтаичните системи. По този начин не се постигат ефективни полезни решения за природата и обществото, а единствено натрупването на още повече проблеми, още повече обществено напрежение и недоволство, ескалацията на които е предвидима за всеки разумен и мислещ човек. И накрая, но не и на последно място - ако се позволи да надделее тенденцията да се изготвят и приемат закони и актове, които обслужват само шепа инвеститори и тяхното обогатяване за сметка на природата и обществото ни като цяло, това напълно заслужено ще има своите последици. Една от тях е и завеждането на огромен брой съдебни дела пред българските и европейските правораздавателни органи. 09.04.2026г. С уважение: адв. Красимира Крумова

2	Люсиена Костова	<p>ДО: ГОСПОДИН ЮЛИЯН ПОПОВ МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ СТАНОВИЩЕ от Фондация "МРЕЖА НА УСПЕХА", ЕИК: 205184816 ОТНОСНО: Проект на План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали и по Проект на Задание за екологична оценка (ЗЕО), публикувани за обществено обсъждане УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, Настоящото Становище се подава в рамките на процедурата по Обществено обсъждане на Проекта за План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали и по Проект на Задание за екологична оценка (ЗЕО), публикувани за обществено обсъждане. Копие на становището ще бъде отправено и към всички заинтересовани държавни институции и структури, имащи отношение към разглежданата проблематика със съответни писма до техните ръководители, касаещи конкретните аспекти от сферата на отговорност на тези институции, които се засягат в разглеждания Проект за План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали. В качеството си на организация, имаща отношение към проблемите и задачите, свързани с човешкото здраве и благополучие представяме следните критични бележки относно предложени проект за План: 1. Планът в сегашния си вид се стреми да изпълнява изискванията на ЕС относно опростяване на процедурите по изграждане на вятърни електроцентрали в България, но се явява едностранен, тъй като не отчита цялостната политика за съгласувано развитие на енергетиката в България – както по отношение на останалите видове производство на електроенергия от възобновяеми източници и по-конкретно от фотоволтаични централи, така и цялостната енергийна политика. 2. Планът отразява аспектите, свързани със защита на птиците и дивите животни, но по никакъв начин не отразява крайно важните аспекти, свързани с опазване здравето на хората, както и на птиците, животните и рибите, отглеждани в аграрните стопанства; 3. Планът е концентриран върху интересите на енергетиката, но въобще не отчита националните цели и задачи за развитието на туризма – най-вече на историческия туризъм, планинския туризъм, спа туризъм. 4. Планът взема под внимание защитените зони в България, но не е съобразен с общата национална задача за опазване на земята и земните недра, както и за опазване на водите и подземните води на България като безценен национален ресурс и източник на национално богатство за осигуряване на живота, здравето и б</p>	09.04.2026 17:30
---	-----------------	--	------------------

лагоденствието на хората. 5. Планът не отчита риска от нарушаване работата на навигационните наземни съоръжения в транспорта и на специализираните летища; 6. Планът не отчита и още една важна национална цел, а именно съхраняването на историческото и най-вече на археологичното богатство на България, което е важно да се пази, защото е невъзстановимо и по същество безценно не само от гледна точка на нашата история, но и от гледна точка на европейската и световната история. На базата на направените констатации, предлагаме следното: 1. Министърът на околната среда и водите да оттегли настоящия Проект на План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали; 2. Да бъде разработен Проект за Интегриран план за допустими зони за изграждане на вятърни електроцентрали и соларни паркове в България, който да даде възможност за по-цялостен подход в провеждането на държавната политика и мерките за развитие на ВЕИ-сектора в България. 3. При усъвършенстването на така представения за обсъждане План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали, както и при изготвянето на Интегриран план, ако се реши да се предприеме такава стъпка съгласно нашето изложено по-горе предложение, в частта за изграждането на вятърни електроцентрали, а в случай, че е приложимо и за соларните паркове, да се отчетат задължително специфични слоеве, отразяващи следните аспекти: - Геоложки характеристики на терените от гледна точка на тяхната пригодност за строителство – с оглед да се избегнат рисковете от структурна нестабилност, която може да доведе до слягане и последващо срутване или наклоняване на ветрогенераторите и тяхната експлоатационна непригодност; - Геоложки характеристики на терените от гледна точка на подземните води - дали и доколко е допустимо изграждането на фундаменти за ветрогенератори с конкретни параметри на дадени терени, пред вид риска от замърсяване на подземните води и промяна на подземните водни потоци; - Наличие на населени места, вилни зони и др. и допустимите отстояния от тях с оглед съхраняване здравето на хората и животните, живеещи в съответното населено място, включително съобразявайки размера и характеристиките на въздействие, както на отделните ветрогенератори и кумулативния ефект от построяването на вятърни електроцентрали и най-вече по отношение на вредното въздействие на шум и инфразвук; - Да се отчет

е наличието на животновъдни и птицевъдни ферми и комплекси, на рибарници и язовири, където се отглежда риба, находящи се в границите на населените места и извън тях - и необходимите отстояния, отчитайки засиленото неблагоприятно въздействие на инфразвука върху здравето и поведението на животните, птиците и рибите (паника, агресия, дори канибализъм) и тяхната способност да снасят яйца, да дават мляко, да наддават на тегло и да се възпроизвеждат, така че да не се застрашава по никакъв начин развитието на животновъдството в страната с оглед осигуряването на хранителния суверенитет на държавата; - Да се отчете категорията на земята, обхваната от зоните по Плана и да се приложи слой за напояваните площи, за площите със земеделска земя от 1-ва до 6-та категория, които задължително да бъдат изключени, тъй като са важни за запазване на качеството на националния земеделския фонд и политиката за развитие на земеделието като приоритетен отрасъл в икономиката на страната, ключово важен за хранителния суверенитет на българската държава и за генериране на доходи от износа на зърно и друга земеделска продукция. - Да се отчете наличието на обекти, подлежащи на здравна защита в контекста на процедурите по Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - почивни станции, санаториални комплекси, ведомствени почивни бази, творчески и синдикални бази, детски лагери към МОН, спортни бази към Министерство на спорта, туристически хижи, хотели и др. и да се определят допустимите отстояния и мащаби при изграждането на ветроенергийни паркове с оглед да не се нарушава по никакъв начин функцията и дейността на тези обекти; - Да се отчете наличието на исторически, археологични и културни обекти и тяхното запазване, както от гледна точка на съхраняването на историческото наследство, така и от гледна точка на историческия туризъм и да се предвидят необходимите параметри за отстояние при изграждането на ВЕИ и в частност на ветрогенератори и ветрогенераторни паркове; така че да не се унищожава историческото ни наследство, което веднъж унищожено, не може да бъде възстановено, както и да не се намаляват приходите в бюджета от национален и международен исторически туризъм; - Да се отчете наличието на туристически маршрути, екопътеки и природни туристически забележителности на дадените територии и зони, така че националната политика за развитие туризма като приоритетен отрасъл на българската иконом

ика по никакъв начин да не пострада; - Да се отчете наличието на изградени наземни радарни и навигационни системи, използвани в речния, морския и въздушния транспорт и риска от нарушаване и смушаване на тяхната функция от построяване в близост на ветрогенераторни паркове и като следствие застрашаване на безопасната навигация; - Наред с отчитането на летищата за гражданското и търговското въздухоплаване, задължително на съответните територии и зони за строителство на вятърни електроцентрали да се отчете и местоположението на селскостопански летища и летателни площадки, които освен за целите на селското и горското стопанство, се ползват и за лека авиация и спорт.

4. След определяне на допустимите зони, предлагаме те задължително да се групират в поне 3 групи/категории според оценката на комплексното въздействие спрямо изброените по-горе фактори, като за целта се разработи специална Стандартизирана методика, за комплексен анализ и оценка на неблагоприятното въздействие, при което в Група 1, която да е с най-висок приоритет за изграждане на вятърни електроцентрали и соларни паркове, да се включват терените, които имат минимален общ коефициент на комплексно неблагоприятно въздействие. Едва след изчерпването на терените от Група 1 да се предоставят терените от Група 2 - с приемлив общ коефициент на комплексно неблагоприятно въздействие. Чак след изчерпване на терените от Група 2, да се пристъпва евентуално към изграждане на ВЕИ паркове и централи на терените от Група 3, където ще попадат терени с търпим общ коефициент на комплексно неблагоприятно въздействие.

5. Пред вид сложния и комплексен характер на проблемите, свързани с национално отговорното и координирано определяне на териториите за изграждане на вятърни и соларни електроцентрали, ние считаме за задължително формирането на Междуведомствена комисия, съставена от представители на всички заинтересовани министерства и държавни институции и ведомства, която да координира дейностите по изготвянето на Националния интегриран план, като изработи съответната Методика за комплексна оценка на неблагоприятното въздействие и състави План за приоритетното предоставяне на терени от идентифицираните допустими зони.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, в заключение бихме искали да кажем, че разчитаме на това, да проявите национално отговорно отношение, като оттеглите така представения за обсъждане Проект на План за определяне на

	<p>приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали и инициирате създаването на Междуведомствена експертна група, която да отчете рисковете и ползите за отделните отрасли и за икономиката като цяло, изработвайки нов План, който да отговаря на съвкупния национален интерес на България от развитие на всички засегнати икономически отрасли и в частност на енергийния отрасъл, като съобрази препоръките и политиките на ЕС във всяка една от общественостно-икономическите области и я оцени и приложи от гледна точка на стратегическия държавен интерес на нашата страна. В случай, че решите да продължите работата по приемане и утвърждаване на така предложения План за определяне на приоритетни зони (ППЗ) за изграждане на вятърни електроцентрали, смятаме, че е задължително в процеса да бъдат включени и представители от всички гореспоменати заинтересовани министерства и съответните специализирани държавни структури. С уважение: Люсиена Алексиева Костова Управител на Фондация “Мрежа на успеха”</p>	
--	--	--

3	Жени Колчакова	<p>Възражение от д-р Йорданка Иванова 1 ДО: Юлиян Попов Министър на околната среда и водите edno_gishe@moew.government.bg Андрей Гюров Министър-председател на Република България ms_register@government.bg Михаил Околийски Министър на здравеопазването delovodstvo@mh.government.bg Велислава Велчева Омбудсман на Република България priemna@ombudsman.bg</p> <p>ВЪЗРАЖЕНИЕ от: д-р Йорданка Николова Иванова, специалист по вътрешни болести адрес за кореспонденция: гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34 тел: 0899452600, имейл: jordankanikivanova@gmail.com</p> <p>Относно: Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия</p> <p>2 УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, С настоящето Възражение обръщам внимание на влиянието на инфразвука и стреса от шума от вятърните турбини върху хората. С използването на вятърната енергия се увеличава броя на ВТ близо до домовете на хората. Нараства излагането им на ИФЗ и на шум от ВТ. Има все повече международни доказателства, че това води до дългосрочни здравословни проблеми. Това поражда безпокойство за рисковете за здравето на близките жители. (Deshmukh et al, 2019 г.). Съветът на канадските академии предприе подробен преглед на тази област (ССА 2015 г.). Ето констатации от този доклад: Звуковият сигнал от тези турбини е сложен; той обхваща широк диапазон от честоти (включително инфразвук), външните нива на звуково налягане (SPL) варират в зависимост от разстоянието, скоростта и посоката на вятъра, а амплитудното им изменение може да доведе до нискочестотни „свирещи“ и „туптящи“ шумове. Ван Камп и Ван ден Берг (2018 г., 2021 г.) представят основен преглед на литературата относно ефекта на нискочестотното излъчване (LFN) от ВТ върху здравето на близките жители, включващо: раздразнение, нарушение на съня, сърдечно съдови заболявания, метаболитни ефекти, психически и конгнитивни въздействия, колкото по-силен е шумът, толкова по-силно е раздразнението. Вардакис, Бард и Персен Уей (2018г.) и Баляцас и др (2016 г.) са показали, че хората са по-раздразнени от LFN и инфразвука, отколкото от звуци с по-висока честота и че това може да повлияе на съня и на концентрацията. Сънят има регулаторно влияние върху имунната система (Ali and Orr 2014 г., Gomes - Gonsales et al 2012) и нарушеният сън е свързан със системно нарушение на имунна система (включва промени в левкоцитите и увеличен</p>	08.04.2026 23:59
---	----------------	--	------------------

брой противовъзпалителни молекули) – Aho et al 2003 г. Irwin et al 2016 г. ИФЗ се държи много по-различно от чуваемия звук; той се разпространява на дълги разстояния с много малко затихване и има различни взаимодействия със сградите. ИФЗ от ВТ се различава от другите източници на ИФЗ, защото е наличен за дълги периоди от време, има епизодичен характер, става все по-разпространен с увеличаване на броя на ВТ. Следователно е важно да се разбере ефектът от ИФЗ от ВТ върху хората. ИФЗ от ВТ е измерен на разстояние 90 км от източника, а в зависимост от условията е възможно ИФЗ да бъде по-силен на 150 км от източника. В обобщение поведението на ИФЗ е много различно от поведението на чуваемия звук. Той може да се разпространява на огромни разстояния, да прониква в конструкциите и да преобразува енергията си в чуваемия спектър. Восзар (Бочар) и др. 2022 г. представят графики на спектралната плътност на мощността (PSD), показващи, че ВТ произвеждат ИФЗ под 9 Hz, около 16 Hz и LFN (нискочестотен шум) около 25 Hz, и че увеличението на скоростта на вятъра измества честотите малко по-високо. 3 Честоти от 2 - 15 Hz са по-неблагоприятни за хората, поради резонансните явления, които причиняват (Инфразвук, ултразвук, шум и вибрации изд. 2007 г, изд. Медицина и физкултура, Под редакцията на проф. д-р Д. Цветков и д-р Мария Ангелова. Blumendeller et al (2022 г.) показват, че ИФЗ възниква от въртенето на лопатките и присъства вътре в къщите. Когато ВТ спре ИФЗ изчезва от къщите. Както предполагат Van Kamp и Van den Berg 2018 г. нивото на звуковия шум на закрито е по-високо за определени ИФЗ честоти, поради резонанс на конструкциите. Van Kamp и Van den Berg 2018 г и Tonin 2018 г. обсъждат два вида патологии: Виброакустична болест (VAD) включва: Задебеляване на сърдечно съдови структури, депресия и раздразнителност и намалени когнитивни умения (способност на мозъка да мисли, да учи, да обработва информацията) Синдром на вятърните турбини (WTS) включва: Нарушен сън, главоболие, шум и налягане в ушите, замаяност, световъртеж, гадене, повръщане, замъглено зрение, тахикардия, раздразнителност, проблеми с концентрацията и паметта, паник атаки. Tonin 2018 г. Цитира Комисията за ВТ на Австралийския Сенат от 2015 г., която е заключила, че има достоверни доказателства от хора, които живеят в близост до ВТ, оплакващи се от неблагоприятни здравословни симптоми. Раздразнението и влошеният сън с

е влошават с приближаването на къщата до ВТ. (Turunen et all, 2021г., Van Kamp and Van den Berg 2018, 2021 г) Мишо и др. (2016 г.) отбелязват, че раздразнението се увеличава с увеличение на звуковия шум и с увеличение на на продължителността на шума. Турунен и др. (2021 г.) включват няколко деца, които изглежда страдат от симптоми свързани с ИФЗ на ВТ. Продължителното излагане на силен шум причинява хроничен шумов стрес, включва: 1. неврологични разстройства като когнитивен спад (постепенно намаляване на умствените способности, като: памет, внимание, способност за учене, логическо мислене, езикови умения, вземане на решения). 2. Загуба на слух както при хора така и при плъхове (Samad et all, 2022 г. Haider et al. 2020 г.) В публикация от 2019 г.: Дългосрочно излагане на WTN и риск от инцидентно предсърдно мъждене Елвира В. Браунер, Жанет Т. Йоргенсен, Ан Катрин Дуун – Хенриксен и др. Проследяват медицински сестри, регистрирани в Датския национален регистър 1982 – 2013 г. за 11-годишен период. За окончателен анализ са проследени 24 137 човека. От тях 1430 медицински сестри са развили предсърдно мъждене. Те са били при средни изходни нива на шум в жилищни помещения 27,3 dB. Останалите 22 707 мед.сестри не развиват ПМ, те са били при по-ниски изходни нива на шум 26,2 dB. Установен е 30% статистически значимо повишен риск от ПМ при мед.сестри изложени на нива от нощен шум (нарушен сън) от WTN >20 dB. 4 3. Предсърдното мъждене са хаотични, много бързи, неефективни съкращения на предсърдията, предизвикани от електрически импулси с честота от 5-8 до 10 Hz (350 – 600/ мин), които произхождат от проводната система на предсърдията и причиняват пълен безпорядък на камерните съкращения. Ако сърцето не реагира на лечението настъпват усложнения: персистиращо ПМ, сърдечна недостатъчност, тромбоемболични инциденти (инсулт и др), инвалидност. В заключение: натрупаната информация в научните сайтове за въздействието на ВТ върху здравето на хората показва, че МОСВ трябва да бъде подкрепено в защита на природата от Министерството на здравеопазването. НЕОБХОДИМО Е ДА СЕ АКТУАЛИЗИРАТ: □ Наредба 6 от 2006 г за допустимите нива на шум. □ Наредба 14 от 2005 год за отстоянието на ВТ от жилищните зони. Инфразвукът и хроничния шумов стрес от ВТ предизвикват заболявания у хора и животни и Министерството на здравеопазването трябва да поеме своята отговорност. Намерението за приоритетни зо

	<p>ни за вятърна енергия се извършва в условията на информационно затъмнение. За тези рискове за здравето не се говори в СМИ. В проекта за план за приоритетни зони за обектите за добиване на електрическа енергия от вятърна енергия, ВТ се представят за екологични. Кампанията за тези приоритетни зони е прибързано активирана отвън. МОСВ поема изключителен риск както за здравето на народа, така и за земята ни. Предвид гореизложеното: ВЪЗПРАЗЯВАМ Срещу предложения за обществено обсъждане „Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“ и настоявам да не се обсъжда без изготвен от Министерство на здравеопазването медицински анализ за въздействието на ВТ върху здравето на хората. Желая отговора да получа в електронен и в хартиен вид, по следния начин: 1.по електронен път на посочения от мен интернет адрес: jordankanikivanova@gmail.com 2. по пощенски път на посочения от мен адрес за кореспонденция: гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34 С уважение: д-р Йорданка Николова специалист по вътрешни болести *Цитираните източници са от научния сайт на издателство Elsevier и списание „Устойчиви градове и общество“ Sustainable Cities and Society</p>	
--	---	--

4	Жени Колчакова	<p>1 ДО: Юлиян Попов Министър на околната среда и водите edno_gishe@moev.government.bg Андрей Гюров Министър-председател на Република България ms_register@government.bg Михаил Околийски Министър на здравеопазването delovodstvo@mh.government.bg Велислава Велчева Омбудсман на Република България priemna@ombudsman.bg</p> <p>ВЪЗРАЖЕНИЕ от: д-р Йорданка Николова Иванова, специалист по вътрешни болести адрес за корепонценция: гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34 тел: 0899452600, имейл: jordankanikivanova@gmail.com</p> <p>Относно: Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия 2 УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, С настоящето Възражение обръщам внимание на влиянието на инфразвука и стреса от шума от вятърните турбини върху хората. С използването на вятърната енергия се увеличава броя на ВТ близо до домовете на хората. Нараства излагането им на ИФЗ и на шум от ВТ. Има все повече международни доказателства, че това води до дългосрочни здравословни проблеми. Това поражда безпокойство за рисковете за здравето на близките жители. (Deshmukh et al, 2019 г.). Съветът на канадските академии предприе подробен преглед на тази област (ССА 2015 г.). Ето констатации от този доклад: Звуковият сигнал от тези турбини е сложен; той обхваща широк диапазон от честоти (включително инфразвук), външните нива на звуково налягане (SPL) варират в зависимост от разстоянието, скоростта и посоката на вятъра, а амплитудното им изменение може да доведе до нискочестотни „свирещи“ и „туптящи“ шумове. Ван Камп и Ван ден Берг (2018 г., 2021 г.) представят основен преглед на литературата относно ефекта на нискочестотното излъчване (LFN) от ВТ върху здравето на близките жители, включващо: раздразнение, нарушение на съня, сърдечно съдови заболявания, метаболитни ефекти, психически и конгнитивни въздействия, колкото по-силен е шумът, толкова по-силно е раздразнението. Вардакис, Бард и Персен Уей (2018г.) и Баляцас и др (2016 г.) са показали, че хората са по-раздразнени от LFN и инфразвука, отколкото от звуци с по-висока честота и че това може да повлияе на съня и на концентрацията. Сънят има регулаторно влияние върху имунната система (Ali and Orr 2014 г., Gomes - Gonsales et al 2012) и нарушеният сън е свързан със системно нарушение на имунна система (включва промени в левкоцитите и увеличен брой противовъзпалителни молекули)</p>	08.04.2026 23:57
---	----------------	--	------------------

- Aho et al 2003 г. Irwin et al 2016 г. ИФЗ се държи много по-различно от чуваемия звук; той се разпространява на дълги разстояния с много малко затихване и има различни взаимодействия със сградите. ИФЗ от ВТ се различава от другите източници на ИФЗ, защото е наличен за дълги периоди от време, има епизодичен характер, става все по-разпространен с увеличаване на броя на ВТ. Следователно е важно да се разбере ефектът от ИФЗ от ВТ върху хората. ИФЗ от ВТ е измерен на разстояние 90 км от източника, а в зависимост от условията е възможно ИФЗ да бъде по-силен на 150 км от източника. В обобщение поведението на ИФЗ е много различно от поведението на чуваемия звук. Той може да се разпространява на огромни разстояния, да прониква в конструкциите и да преобразува енергията си в чуваемия спектър. Восзар (Бочар) и др. 2022 г. представят графики на спектралната плътност на мощността (PSD), показващи, че ВТ произвеждат ИФЗ под 9 Hz, около 16 Hz и LFN (нискочестотен шум) около 25 Hz, и че увеличението на скоростта на вятъра измества честотите малко по-високо. Честоти от 2 – 15 Hz са по-неблагоприятни за хората, поради резонансните явления, които причиняват (Инфразвук, ултразвук, шум и вибрации изд. 2007 г, изд. Медицина и физкултура, Под редакцията на проф. д-р Д. Цветков и д-р Мария Ангелова. Blumendeller et al (2022 г.) показват, че ИФЗ възниква от въртенето на лопатките и присъства вътре в къщите. Когато ВТ спре ИФЗ изчезва от къщите. Както предполагат Van Kamp и Van den Berg 2018 г. нивото на звуковия шум на закрито е по-високо за определени ИФЗ честоти, поради резонанс на конструкциите. Van Kamp и Van den Berg 2018 г и Tonin 2018 г. обсъждат два вида патологии: Виброакустична болест (VAD) включва: Задебеляване на сърдечно съдови структури, депресия и раздразнителност и намалени когнитивни умения (способност на мозъка да мисли, да учи, да обработва информацията) Синдром на вятърните турбини (WTS) включва: Нарушен сън, главоболие, шум и налягане в ушите, замаяност, световъртеж, гадене, повръщане, замъглено зрение, тахикардия, раздразнителност, проблеми с концентрацията и паметта, паник атаки. Tonin 2018 г. Цитира Комисията за ВТ на Австралийския Сенат от 2015 г., която е заключила, че има достоверни доказателства от хора, които живеят в близост до ВТ, оплакващи се от неблагоприятни здравословни симптоми. Раздразнението и влошеният сън се влошават с приближаването на къща

та до ВТ. (Turunen et al, 2021г., Van Kamp and Van den Berg 2018, 2021 г) Мишо и др. (2016 г.) отбелязват, че раздразнението се увеличава с увеличение на звуковия шум и с увеличение на продължителността на шума. Турунен и др. (2021 г.) включват няколко деца, които изглежда страдат от симптоми свързани с ИФЗ на ВТ.

Продължителното излагане на силен шум причинява хроничен шумов стрес, включва: 1. неврологични разстройства като когнитивен спад (постепенно намаляване на умствените способности, като: памет, внимание, способност за учене, логическо мислене, езикови умения, вземане на решения). 2. Загуба на слух както при хора така и при плъхове (Samad et al, 2022 г. Haider et al. 2020 г.) В публикация от 2019 г.: Дългосрочно излагане на WTN и риск от инцидентно предсърдно мъждене Елвира В. Браунер, Жанет Т. Йоргенсен, Ан Катрин Дуун - Хенриксен и др. Проследяват медицински сестри, регистрирани в Датския национален регистър 1982 - 2013 г. за 11-годишен период. За окончателен анализ са проследени 24 137 човека. От тях 1430 медицински сестри са развили предсърдно мъждане. Те са били при средни изходни нива на шум в жилищни помещения 27,3 dB. Останалите 22 707 мед.сестри не развиват ПМ, те са били при по-ниски изходни нива на шум 26,2 dB. Установен е 30% статистически значимо повишен риск от ПМ при мед.сестри изложени на нива от нощен шум (нарушен сън) от WTN >20 dB. 4 3. Предсърдното мъждане са хаотични, много бързи, неефективни съкращения на предсърдията, предизвикани от електрически импулси с честота от 5-8 до 10 Hz (350 - 600/ мин), които произхождат от проводната система на предсърдията и причиняват пълен безпорядък на камерните съкращения. Ако сърцето не реагира на лечението настъпват усложнения: персистиращо ПМ, сърдечна недостатъчност, тромбоемболични инциденти (инсулт и др), инвалидност. В заключение: натрупаната информация в научните сайтове за въздействието на ВТ върху здравето на хората показва, че МОСВ трябва да бъде подкрепено в защита на природата от Министерството на здравеопазването. НЕОБХОДИМО Е ДА СЕ АКТУАЛИЗИРАТ: □ Наредба 6 от 2006 г за допустимите нива на шум. □ Наредба 14 от 2005 год за отстоянието на ВТ от жилищните зони. Инфразвукът и хроничния шумов стрес от ВТ предизвикват заболявания у хора и животни и Министерството на здравеопазването трябва да поеме своята отговорност. Намерението за приоритетни зони за вятърна енергия се извършва в

		<p>условията на информационно затъмнение. За тези рискове за здравето не се говори в СМИ. В проекта за план за приоритетни зони за обектите за добиване на електрическа енергия от вятърна енергия, ВТ се представят за екологични. Кампанията за тези приоритетни зони е прибързано активирана отвън. МОСВ поема изключителен риск както за здравето на народа, така и за земята ни. Предвид гореизложеното:</p> <p>ВЪЗРАЗЯВАМ Срещу предложения за обществено обсъждане „Проект на план за определяне на приоритетни зони на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“ и настоявам да не се обсъжда без изготвен от Министерство на здравеопазването медицински анализ за въздействието на ВТ върху здравето на хората. Желая отговора да получа в електронен и в хартиен вид, по следния начин:</p> <p>1. по електронен път на посочения от мен интернет адрес: jordankanikivanova@gmail.com 2. по пощенски път на посочения от мен адрес за кореспонденция: гр.Силистра п.к.7500, ул.Хаджи Димитър №24 бл.Лилия вх.В ет.2 ап.34</p> <p>С уважение: д-р Йорданка Николова специалист по вътрешни болести *Цитираните източници са от научния сайт на издателство Elsevier и списание „Устойчиви градове и общество“ Sustainable Cities and Society</p>	
5	Йорданка Иванова		08.04.2026 23:38
6	Йорданка Иванова		08.04.2026 23:36
7	Жени Колчакова		08.04.2026 23:36
8	Йорданка Иванова		08.04.2026 22:57
9	Йорданка Иванова		08.04.2026 22:54

10	office.tireslavash@g mail.com	<p>Изх. № 146/08.04.2026 г. ДО ГОСПОДИН ЮЛИЯН ПОПОВ МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ edno_gishe@moew.government.bg КОПИЕ ДО ГОСПОДИН ТРАЙЧО ТРАЙКОВ МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА e-energy@me.government.bg ГОСПОДИН ИВАН ХРИСТАНОВ МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ mail@mzh.government.bg edelovodstvo@mzh.government.bg</p> <p>ОТНОСНО: Становище на сдружение с нестопанска цел в обществена полза „ТИ РЕШАВАШ“ с ЕИК: 207009025 по предложения за обществено обсъждане на Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и съпътстващите го документи, както и предложения за законодателни промени, свързани с устойчивото развитие на ВЕИ УВАЖАЕМИ ГОСПОДА, Във връзка с обявеното обществено обсъждане на проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и съпътстващите го документи, сдружение „ТИ РЕШАВАШ“ изразява становище, че в предложения си вид планът съдържа съществени слабости и противоречия, които не позволяват неговото приемане без съществена преработка. Екологичната оценка следва да бъде основният инструмент, чрез който се гарантира, че определянето на приоритетни зони се извършва при спазване на изискванията за опазване на околната среда и здравето на хората. В предложението обаче приоритетните зони са разгледани преди всичко като средство за ускоряване и облекчаване на процедурите. Същевременно планът допуска реализиране на проекти и извън тези зони. Това на практика обезсмисля самото им определяне и води до извод, че целта на плана не е да ограничи въздействието и да въведе ясни рамки, а по-скоро да улесни разширяването на инвестиционната дейност върху широка територия от страната. 1. Основен проблем още на етап задание е създаването на условия за формално провеждане на екологичната оценка, при което тя не изпълнява основната си функция да предотвратява значителни вредни въздействия върху здравето на хората и околната среда. В представените документи липсват ясни и измерими критерии за допустимост, не са определени минимални отстояния от населени места и не са предвидени конкретни мерки за защита на здравето на хората и околната среда. Използва се понятието „несъществено въздействие“, без да са въведени параметри за неговото определяне, което създава възможност за разширително тълкуване и на практика оставя значите</p>	08.04.2026 15:16
----	----------------------------------	--	------------------

лна свобода на преценка без достатъчна нормативна яснота. 2. При определянето на зоните не са изключени териториите на населените места и прилежащите им отстояния. Това поставя реален риск за здравето на хората и не позволява адекватна оценка на въздействия като шум, вибрации и влиянието върху жизнената среда. Макар да се препраща към действащата нормативна уредба, това не решава проблема, тъй като тя не отразява в достатъчна степен съвременните научни данни относно въздействието на вятърните съоръжения върху човешкото здраве. 3. В плана се заявява приоритетно използване на нарушени и деградирани терени, но тяхното реално включване е силно ограничено за сметка на обхващането на значителни по обем територии. Това създава несъответствие с принципите, заложи в европейските политики, които поставят акцент върху използването на земи с влошени характеристики и прилагането на принципа за ненанасяне на значителна вреда. Европейската рамка не изисква занижаване на екологичните стандарти, нито предварително определяне на зони без задълбочена оценка на въздействието. В заключение считаме, че предложеният план не гарантира обективна и пълноценна оценка, допуска съществени пропуски в защитата на здравето на хората и околната среда и създава предпоставки за формално провеждане на процедурите. В този си вид той следва да бъде съществено преработен. Сдружение „ТИ РЕШАВАШ“ прави следните предложения: 1. Да се въведат минимални отстояния от населени места, основани на съвременни научни данни, като те не бъдат по-малки от 1000 метра, с цел ограничаване на въздействието от шум и вибрации върху населението. 2. Да се ограничи възможността за развитие на проекти извън определените приоритетни зони, така че те да изпълняват реално своята функция. 3. Да се разработи ясна методика за определяне на деградирани терени. 4. Да се въведат национални и регионални ограничения за използване на земеделски земи за енергийни цели. 5. Да се създаде и поддържа публичен национален регистър на ВЕИ обекти. 6. Да се гарантира, че ускоряването на процедурите няма да бъде за сметка на реалната защита на здравето на хората и околната среда. 7. Да се предвиди механизъм, при който при липса на действащ инвеститор отговорността за възстановяване на терена е ясно уредена. 8. Да се включат задължителни клаузи в договорите за ВЕИ обекти относно рекултивацията на терените. 9. Да се въведе гаранционен механизъм.

	ъм в полза на общините, на чиято територия се реализират проектите, който да обезпечава възстановяването на земеделската земя. С уважение, Димитър Палов председател на УС на „Ти Решаваш“ Димитричка Ангелова заместник-председател УС на „Ти Решаваш“ Христо Дишев заместник-председател УС на „Ти Решаваш“	
--	--	--

11	силвия иванова	<p>СТАНОВИЩЕ ЗА ПРИОРИТЕТНА ЗОНА ОБЩИНА КОСТИНБРОД От Инициативен комитет община Костинброд по Проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия На основание публикувания Проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия, подаваме настоящото възражение/становище относно включването на територии в Община Костинброд като приоритетни зони. Проектът обхваща територии от Маслово , Драговищица до Балша, включително Градец, Чиаовци и Дръмша, с ориентировъчна площ над 60-70 км²./около 6000 дк/или около 25 процента от територията на община Костинброд. Това представлява голяма непрекъсната територия, разположена в непосредствена близост до множество населени места, което създава сериозен риск от: шумово и визуално въздействие ,негативно влияние върху здравето и качеството на живот, социално напрежение и обществено недоволство Допълнително, зоната засяга и други населени места като Костинброд - Шияковци, което разширява значително обхвата на въздействие. Освен това е налице конфликт с планирани фотоволтаични проекти в самата приоритетна зона и в радиус на по-малко от 10 км като се предвижда изграждане на най малко 3 бр фотоволтаични централи в на площ около 600-700 дк . Липсва анализ на кумулативния ефект между различните ВЕИ ,въздействието върху ландшафта и капацитета на електропреносната мрежа и съвместимостта на отделните ВЕИ проекти. Това е в противоречие с принципите на интегрирано планиране на ВЕИ. Налице е близост до защитени зони от мрежата Натура 2000. Части от разглежданата приоритетна зона попадат в близост до защитени зони от Натура 2000, включително и в Натура 2000 и Драгоман Натура 2000 Раяновци . Съгласно Директива 92/43/ЕИО (Хабитати) - всяко планиране в близост до такива зони изисква задължителна оценка за съвместимост, като следва да се избягват дейности, които могат да доведат до влошаване на природните местообитания. Настоящият проект не предоставя достатъчно гаранции за защита на тези зони. Липсва оценка за кумулативен ефект в близост до Натура 2000 , като в района се предвиждат едновременно развитие на вятърни и фотоволтаични проекти, което поражда значителен кумулативен ефект. Съгласно: Директива 92/43/ЕИО (Хабитати) – чл. 6(3)и Директива 2011/92/ЕС (ОВОС), изменена с 2014/52/ЕС е задължително: да се оценяват не само отделните проекти, а и т</p>	08.04.2026 10:28
----	----------------	---	------------------

яхното съвместно кумулативно въздействие върху защитени зони, биоразнообразие , хабитати ,миграционни коридори ,населени места. Това е проблем в настоящия проект.В предложения план липсва анализ на кумулативния ефект между планираните вятърни генератори, предвидените фотоволтаични централи , съществуващи и бъдещи ВЕИ проекти близостта до защитени зони от Натура 2000. Това представлява съществено нарушение на европейското екологично законодателство. Редно е да се изследват приоритетните зони в европейските държави .В държави като Германия и Нидерландия оценката на кумулативния ефект е задължителен елемент при определяне на ВЕИ зони и често води до намаляване на площите, разделяне на зоните на по-малки части, изключване на чувствителни територии (особено около Натура 2000). В държави като Франция при определяне на приоритетни зони за възобновяема енергия се прилага модел, основан на активно участие на местните власти, ограничаване на въздействието върху населени места, задължителна оценка на кумулативния ефект и избягване на големи непрекъснати територии. В близост до зони от Натура 2000 проектите се подлагат на строги оценки и често се ограничават. Приложените примери са показател за работещ модел в ЕС, което доказва, че настоящия проект не следва добрите практики. Липсата на оценка за кумулативното въздействие на всички планирани и съществуващи ВЕИ проекти, в комбинация с близостта до зони от Натура 2000 и хабитати на птици прави предложения план несъответстващ на изискванията на европейските директиви и налага неговото преразглеждане Районът попада в маршрути на птици и хабитати , което го прави особено чувствителен за изграждане на вятърни генератори. Съгласно Директива 2009/147/ЕО (Птици): трябва да се избягва изграждането на ВЕИ в такива коридори, необходимо е провеждане на специализирана орнитологична оценка. Изграждането на ветрогенератори в подобни зони води до повишена смъртност на птици, нарушаване на миграционни маршрути и значителен екологичен риск Намираме , че има нарушение на принципите на RED III (ЕС) 2023/2413. Съгласно директивата трябва да се използват вече нарушени или урбанизирани терени, да се избягват чувствителни екологични зони, да се осигури координация между различните ВЕИ .Настоящият проект не отговаря на тези изисквания. Европейска практика показва , че се залага на модулни и комбинирани ВЕИ зони . В държави като Германия, Дания ,

	<p>Нидерландия се прилага модел в който се избягват големи непрекъснати територии, използват се модулни ,по-малки зони, комбинират се вятърни и фотоволтаични проекти. Този подход намалява екологичния натиск, подобрява общественото приемане, оптимизира използването на ресурсите Настояваме да се приеме модел на ОБЕДИНЕНИ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ, включващи съществуващи ВЕИ ,планирани фотоволтаици ,планирани вятърни генератори ,както и да не се допускат големи непрекъснати територии, разпокъсано и несъгласувано планиране и припокриващи се зони без анализ. Да се изключи приоритетната зона в района Маслово-Балша, включително Градец, Чибоовци и Дръмша. Да се създадат обединени ВЕИ зони, съгласно европейската практика Да се извършат екологична оценка; орнитологична оценка оценка за съвместимост с Натура 2000. Да се анализира взаимодействието между всички ВЕИ проекти Да се гарантира реално участие на местното население</p> <p>Заключение: Предложеният проект в настоящия му вид създава значителни екологични, социални и териториални рискове и не съответства на утвърдените европейски практики за устойчиво развитие на ВЕИ.</p>	
--	---	--

12	margarita.popova@grain.bg	<p>От името на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) е подадено становище с възражения срещу предложения за обществено обсъждане проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и Доклад за екологична оценка, както и предложения за законодателни промени, свързани с опазването на земеделските земи като невъзстановим природен ресурс, с входящ № 15-00-31 от 07.04.2026 г. в Министерство на околната среда и водите, с вх. № 15-160 от 06.04.2026 г. в Министерство на земеделието и храните, както следва: Изх. № 021361/06.04.2026 г. ДО ГОСПОДИН ЮЛИЯН ПОПОВ МИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ КОПИЕ: ДО ГОСПОДИН ИВАН ХРИСТАНОВ МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ОТНОСНО: Становище от Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) по предложения за обществено обсъждане от Министерство на околната среда и водите на Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и Доклад за екологична оценка, както и предложения за законодателни промени, свързани с опазване на земеделските земи като невъзстановим природен ресурс УВАЖАЕМИ ГОСПОДА, Във връзка с обявеното за обществено обсъждане на Задание за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка и проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на ел. енергия от вятърна енергия, излагаме следните възражения на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) за съществени противоречия с европейското и национално законодателство, които поставят под съмнение възможността за приемане на заданието и плана в предложения вариант, както следва: 1. Планът допуска реализиране на проекти за развитие на обекти за производство на ел. енергия от вятърна енергия извън „приоритетните зони“. Следователно „приоритетните зони“ не са ограничение, а само инструмент за ускоряване на процедурата, без реална защита на останалите територии. Така планът няма да бъде инструмент за опазване на околната среда и земята, а само средство за съкращаване на срокове за строителството. Основен проблем още на етап задание е, че се изхожда от определените „приоритетни зони“, вместо екологичната оценка да бъде инструмент, който да обоснове тяхната допустимост. Този подход е в противоречие със същността на екологичната оценка, която сле</p>	07.04.2026 10:25
----	---------------------------	---	------------------

два да има предварителен и определящ характер. На практика се създава риск от формализиране на оценката, при което тя няма да изпълни основната си функция – да предотврати значителни вредни въздействия върху околната среда. 2. Предлагат се „приоритетни зони“ без дефинирани ограничения и критерии за прагове за допустимо въздействие, което създава правна несигурност. Заданието и Планът не съдържат ясно разписани количествено измерими и задължителни ограничения относно допустимите нива на въздействие, минималните отстояния от населените места, защита на почвите и земеделските земи, допустимо натоварване на територията. Използваните понятия като „несъществено въздействие“ не са дефинирани и не са обвързани с конкретни показатели, което създава предпоставки за широко тълкуване и административен произвол. Това противоречи на принципа на правната сигурност и предвидимост. 3. Съществен недостатък на плана е, че при определяне на зоните не са изключени териториите на населените места и техните прилежащи отстояния. Това поставя под риск здравето на жителите на съответния район, не позволява оценка на въздействието от шум, вибрации и изключва възможността за реална оценка на социалното въздействие. Препращането към съществуваща нормативна уредба не компенсира този дефицит, тъй като действащата нормативна уредба е остаряла и не отразява в достатъчна степен съвременните научни данни за въздействието на вятърните съоръжения върху човешкото здраве. Това нарушава основен конституционен принцип и задължение на държавата за осигури високо нива на защита на здравето на всички български граждани. 4. Заданието не предвижда задълбочен анализ на въздействието върху почвите и хумусния слой, въпреки че изграждането на такива съоръжения е свързано с трайно отнемане на хумусния слой, уплътняване и деградация на почвата, ерозионни процеси, фрагментация на земеделските територии. Липсват изисквания за количествена оценка на загубите на хумус, анализ на дългосрочните ефекти, мерки за възстановяване на почвите след извеждане от експлоатация. 5. Съществено несъответствие в плана е разминаването между декларираните цели и реалните резултати. В плана се декларира приоритетно използване на нарушени и деградирани терени. Същевременно в самия документ се признава, че тяхното реално участие в определените зони е минимално. Планът предвижда увеличение на инсталираните мощности при Вятърна електри

ческа централа (ВяЕЦ), разположени на сушата за периода 2022-2030 г. е с 1 280 MW, като достигнат през 1 990 MW през 2030 г. и 5 450 MW през 2050 г. На практика това означава, че развитието на тези съоръжения ще се насочи към други територии, включително земеделски, както и че принципът за опазване на природните ресурси е само декларативен. Подобно разминаване между цели и резултати е индикатор за липса на реална екологична обосновааност. Изрично предвидената възможност за реализиране на проекти извън определените „приоритетни зони“ е съществен недостатък на Плана, което на практика го обезсмисля като инструмент за пространствено управление, разширява риска от неконтролирано застрояване и елиминира защитната функция на зонирването. Следователно Планът не ограничава, а по-скоро улеснява разширяването на дейностите върху цялата територия на страната.

6. Предвидените съкратени срокове за издаване на разрешителни, провеждане на оценки за въздействие върху околната среда създават риск от формално изпълнение на процедурите и недостатъчно задълбочен анализ, както и ограничено участие на обществеността.

7. Недостатъци на методологията - приложената методология се основава основно на технически и енергийни критерии, като: ветрови потенциал, инфраструктура, наличност на мрежи. Същевременно липсват здравни, социални критерии, както и задълбочен анализ на почвите. Това води до едностранчив подход, при който екологичните и социалните аспекти са вторични.

8. Несъответствие с принципа на предпазливост и европейските изисквания. Макар Планът да се позовава на европейското законодателство, европейските директиви не изискват занижаване на екологичните стандарти; не изискват предварително определяне на зони без пълна оценка; изискват прилагане на принципа „не нанасяй значителна вреда“. В този смисъл настоящият подход представлява национален избор, който не е задължително продиктуван от правото на ЕС.

Въз основа на извършения анализ считаме, че Заданието за обхват и съдържание на Доклада за екологична оценка на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на ел. енергия от вятърна енергия не гарантира пълноценна и обективна оценка, допуска сериозни пропуски в защитата на почвите и здравето на населението, създава предпоставки за формално провеждане на процедурите и не осигурява реален контрол върху пространственото развитие. В този си вид заданието

о не отговаря на изискванията за високо ниво на защита на околната среда и следва да бъде съществено преработено. От името на Национална асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) правим следните предложения: Да се включват ясни и количествено измерими критерии. Да се въведат минимални отстояния от населени места, основани на съвременни научни данни. Да се включи задължителна оценка на въздействието върху почвите и хумусния слой. Да се ограничи възможността за развитие извън определените зони. Да се осигури реално, а не ускорено провеждане на процедурите по оценка. Да се включат здравни и социални критерии в методологията. В допълнение правим правим предложения за законодателни промени, свързани с опазване на земеделските земи като невъзстановим природен ресурс: 1. Да се въведат санитарно-хигиенни отстояния, като се измени чл.141, ал.1 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (обн. ДВ. бр.53 от 28 юни 2005г., изм. ДВ. бр.73 от 5 септември 2006г.), който предвижда: „Чл. 141. (1) Вятърните генератори се разполагат на разстояние не по-малко от 500 m от територията на най-близкото населено място. (2) За съоръженията по ал. 1 се предвижда ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук при спазване изискванията на съответните нормативни актове.“ Предлагаме минималното отстояние от ветрогенератор до най-близкото населено място трябва да бъде не по-малко от 1000 метра. Аргумент: Това отстояние цели да ограничи въздействието от шум и вибрации върху обитателите на сградите. Наредбата е от 2005 г., има нужда от актуализация предвид заявените инвестиционни предложения, където височината на перките на ветрогенераторите е 280 м. В редица европейски държави са приети подобни отстояния (например до 1000 м. в Германия – като се спазва правилото „10Н“ - височината на турбината x 10), във всяка европейска страна са въведени строги ограничения в земеделските територии, както и критерии за шум, здравни и акустични оценки, Франция, Нидерландия – въвеждат строги оценки за шум. Изграждането на ветропаркове с височина 280 м. по сега действащото законодателство на отстояние 500 м, причинява непреодолима визуална и шумова замърсеност. В България до настоящия момент не са изградени ветрогенераторни паркове с подобна вис

очина на перките, което означава, че няма реално отчитане на замърсеността от близкото им позициониране. 2. Съгласно ЗУТ всяко строително съоръжение се оценява съобразно неговата потенциална опасност и влияние върху околната среда и съседните имоти. В зоната на ветрогенераторите следва да се определи сервитутна зона, която да обхваща радиус, равен на сумата от височината на кулата и диаметъра на ротора. В тази зона да се забранява или строго ограничава изграждането на жилищни и обществени сгради, съгласно разпоредбите за безопасност и устройствените планове. При проектирането и експлоатацията на ветрогенераторите следва да се гарантира, че при евентуални аварийни ситуации (например падане на перка или на кулата) няма да се застрашават съседни имоти, сгради или лица. 3. Увеличаване на санкциите за нарушения, свързани с хумусния пласт и ползването на земеделските земи за обекти на ВяЕЦ. Те са регламентирани основно в ЗСПЗЗ. Считано от 2025 г. контролът е засилен след решения на Конституционния съд, които отмениха някои облекчения за изграждане на ВЕИ върху плодородни земи. Основните санкции се определят според тежестта на нарушението: при неизпълнение на проекти за рекултивация, ако инвеститорът не изпълни одобрения проект за рекултивация или не съхрани правилно хумуса се налагат глоби за физически лица от 500 до 5000 лв.; имуществени санкции за юридически лица в размер от 1000 лв. до 10000 лв.; същите се увеличават при системни нарушения или мащабни увреждания на земята, санкциите започват от 2000 лв. и могат да надхвърлят 20 000 лв. в зависимост от площта на увредения имот. Тези санкции са пренебрежимо малки спрямо щетите върху земеделската земя, както и разходите, които следва да бъдат направени, за да се възстановят първичните ѝ характеристики. Предвид риска и опасността от неспазване на задълженията за депониране и съхранение на хумус, предлагаме санкциите при горните неизпълнения да бъдат многократно завишени. 4. Въвеждане на специален контролен механизъм, при който след приключване на рекултивацията, комисия от МЗХ /или Областна дирекция „Земеделие“/ да извърши проверка на обекта. Земята се приема обратно като земеделска само, при условие, че показателите ѝ за плодородие са възстановени. 5. В случай, че собственикът на ветрогенератора не може да бъде открит или фирмата е заличена без правопреемник, отговорността за възстановяване на земята да бъде на со

бственика на земята. Да се предвиди задължение договорите за ВЕИ обекти да съдържат задължителни разпоредби относно задължението за рекултивацията. На обществените обсъждания фирмите инвеститори твърдят, че тежестта за възстановяване на земеделската земя е на собственика на имота, в повечето случаи той е нает. 6. Депозитът към общината за възстановяване на земеделската земя да бъде процент от инвестиционното намерение, като се предвиди в изрична законова разпоредба. Във Франция например инвеститорът има задължение да предостави финансова гаранция за рекултивацията. 7. В Закона за опазване на околната среда, чрез процедурата по оценка на въздействието върху околната среда, да се предвиди задължение на инвеститора да заплаща за ежегоден мониторинг по отношение на биосферата, което да бъде извършвано от комисия, нарочно сформирана за всеки инвестиционен проект, като в нея да бъдат включени представители на местната общественост. Да се предвиди решение по ОВОС с конкретни параметри за мониторинг при горните условия. Действащият правен режим по Закон за опазване на земеделските земи допуска използването на земеделски земи за неземеделски нужди, включително за изграждане на съоръжения за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, единствено след провеждане на процедура по промяна на предназначението. Макар законът да не въвежда абсолютна забрана за използване на земи от висока категория (I-IV), за тях е установен значително по-строг режим, при който такава промяна се допуска само по изключение и при доказана липса на алтернативи. В този смисъл законодателят изрично е признал повишената стойност на плодородните земи като ограничен и невъзстановим ресурс. Липсата в проекта на План и в заданието за екологична оценка на ясни критерии, ограничения и приоритетно изключване на високопродуктивните земеделски земи създава реален риск от заобикаляне на този защитен режим чрез стратегическо планиране, което предварително насочва инвестиционния интерес към територии, без да гарантира спазване на принципа за минимално засягане на най-ценните почвени ресурси. Това противоречи както на целите на закона, така и на принципа на устойчиво управление на земята, закрепен в екологичното законодателство. ИЛИЯ ПРОДАНОВ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА НАЗ

13	Георги Пеев	<p>ДО МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ ВЪЗРАЖЕНИЕ Относно: Проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия Възражявам срещу предвидената зона 22 и зона 24 от проекта на плана, тъй като същата навлиза в строителните граници на десетки села от община Хасково, което е недопустимо. Съгласно § 5, т. 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ „територия на населено място“ е селищната територия, обхваната от неговите строителни граници, определени с устройствен план, без да се включва землището. Следователно навлизането на зона 22 и зона 24 в строителните граници селата Стойково, Родопи, Любеново, Момино (зона 24) и селата Въгларово, Тракиец, Конуш, Войводово, Текего, Гълъбец, Мандра, Зорница, Големанци, Широка поляна, Николово, Маслиново и Горно Войводино (зона 22) противоречи на устройствените изисквания и не следва да бъде допускано още на етап стратегическо планиране. Чл. 141, ал. 1 от Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия изисква вятърните генератори да се разполагат на разстояние НЕ ПО-МАЛКО ОТ 500 м от територията на най-близкото населено място, а ал. 2 предвижда ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук. Това изискване следва да бъде отчетено още при определянето на самите приоритетни зони, а не едва на следващ инвестиционен етап. Чл. 1, т. 1 от Закона за опазване на околната среда законът урежда обществените отношения, свързани с опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората. По чл. 19 от същия закон информацията за околната среда включва и информацията относно състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда и от въздействието на дейности и мерки върху тях. Това налага в рамките на процедурата да бъде направена ясна и убедителна преценка за въздействието върху жизнената среда и здравето на населението. Следва да се отчете и, че на Портала за обществени консултации към Министерския съвет през 2024 г. е публикуван проект на Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии, в които за възобновяеми източници на електрическа енергия,</p>	02.04.2026 09:10
----	-------------	---	------------------

	<p>включително вятърни, е предвидено да се определя хигиенно-защитна зона. В проекта е посочено, че тази зона за вятърни обекти се определя чрез изчисление за всеки конкретен обект въз основа на граничните стойности на експозиция за шум и електрически и магнитни полета, както и че за определянето ѝ се изготвя здравно-хигиенна оценка. Макар този проект да не е действащо право, той ясно показва, че самата държава е отчела необходимостта от специална здравна преценка при разполагането на подобни съоръжения в близост до урбанизирани територии. Считаю, че включването на зона 22 и зона 24 в този обхват противоречи на устройствените и здравно-защитните изисквания и следва да бъде коригирано. Поради изложеното настоявам: 1. Зона 22 и зона 24 да бъдат изменени, така че да не навлиза в строителните граници на селата на община Хасково, които съм посочил; 2. Да бъдат изключени всички части от зоните, които не позволяват спазване на минималното нормативно отстояние от 500 м до територията на населеното място; 3. Да бъде извършена допълнителна преценка относно въздействието върху здравето на населението при близост на зоната до урбанизираната територия. С уважение: Георги Пеев</p>	
--	---	--

14	Елисавета Георгиева	<p>ДО МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ ВЪЗРАЖЕНИЕ относно Проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия Възразявам срещу предвидената зона 22 от проекта на плана, тъй като същата навлиза в строителните граници на гр. Хасково, което е недопустимо. Съгласно § 5, т. 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ „територия на населено място“ е селищната територия, обхваната от неговите строителни граници, определени с устройствен план, без да се включва землището. Следователно навлизането на зона 22 в строителните граници на гр. Хасково противоречи на устройствените изисквания и не следва да бъде допускано още на етап стратегическо планиране. Освен това чл. 141, ал. 1 от Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия изисква вятърните генератори да се разполагат на разстояние не по-малко от 500 м от територията на най-близкото населено място, а ал. 2 предвижда ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук. Това изискване следва да бъде отчетено още при определянето на самите приоритетни зони, а не едва на следващ инвестиционен етап. Съгласно чл. 1, т. 1 от Закона за опазване на околната среда законът урежда обществените отношения, свързани с опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората. По чл. 19 от същия закон информацията за околната среда включва и информация относно състоянието на човешкото здраве и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда и от въздействието на дейности и мерки върху тях. Това налага в рамките на процедурата да бъде направена ясна и убедителна преценка за въздействието върху жизнената среда и здравето на населението. Следва да се отчете и че на Портала за обществени консултации към Министерския съвет през 2024 г. е публикуван проект на Наредба за здравните изисквания към устройството на урбанизираните територии, в който за възобновяеми източници на електрическа енергия, включително вятърни, е предвидено да се определя хигиенно-защитна зона. В проекта е посочено, че тази зона за вятърни обекти се определя чрез изчисление за всеки конкретен обект въз основа на граничните стойности</p>	01.04.2026 20:24
----	---------------------	---	------------------

	<p>на експозиция за шум и електрически и магнитни полета, както и че за определянето ѝ се изготвя здравно-хигиенна оценка. Макар този проект да не е действащо право, той ясно показва, че самата държава е отчела необходимостта от специална здравна преценка при разполагането на подобни съоръжения в близост до урбанизирани територии. Считам, че включването на зона 22 в този обхват противоречи на устройствените и здравно-защитните изисквания и следва да бъде коригирано. Поради изложеното настоявам: Зона 22 да бъде изменена, така че да не навлиза в строителните граници на гр. Хасково; Да бъдат изключени всички части от зоната, които не позволяват спазване на минималното нормативно отстояние от 500 м до територията на населеното място; Да бъде извършена допълнителна преценка относно въздействието върху здравето на населението при близост на зоната до урбанизираната територия. С уважение, арх. Елисавета Георгиева</p>	
--	---	--

15	Ева Попова	<p>ДО: Министерство на околната среда и водите КОПИЕ ДО: РИОСВ – София Община Самоков „Софийска вода“ АД СТАНОВИЩЕ – ВЪЗРАЖЕНИЕ И СИГНАЛ ОТНОСНО: План за изграждане на хибриден енергиен парк (вятърни генератори и фотоволтаични системи) в защитена зона BG0001307 „Плана“ УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА, С настоящото заявявам своето категорично възражение и подавам сигнал срещу реализацията на инвестиционно намерение за изграждане на хибриден енергиен парк в защитена зона BG0001307 „Плана“, част от мрежата „Натура 2000“. Считаю, че проектът представлява сериозна заплаха за околната среда, водните ресурси и обществения интерес. I. ОСНОВНИ МОТИВИ ЗА ОТХВЪРЛЯНЕ</p> <p>1. Заплаха за критичната водна инфраструктура Предвидената зона попада в район със стратегическо значение за водоснабдяването, включително трасета, свързани с Рилския водопровод. Строителните дейности (изкопи, тежка техника, фундаменти) създават риск от: * механично увреждане на водопроводи * замърсяване на водоносни хоризонти * нарушаване на санитарно-охранителни зони</p> <p>2. Несъвместимост с Натура 2000 Проектът засяга територии с висока консервационна стойност („лилави зони“), включително местообитания на защитени видове като: * кафява мечка (<i>Ursus arctos</i>) * вълк (<i>Canis lupus</i>) Налице е риск от фрагментация на хабитати и трайно прогонване на видове.</p> <p>3. Негативно въздействие на вятърните турбини * висока смъртност при птици и прилепи * шум и инфразвук * визуално и ландшафтно замърсяване</p> <p>4. Рискове от фотоволтаични паркове * деградация на почвата и загуба на хумус * промяна на микроклимата * потенциално замърсяване с тежки метали (олово, кадмий)</p> <p>II. СЪЩЕСТВУВАТ ПО-ДОБРИ АЛТЕРНАТИВИ Енергийният преход може и трябва да се реализира без унищожаване на природата. Подходящи алтернативи са: * покриви на жилищни и индустриални сгради в градовете * паркинги и индустриални зони * зони по протежение на магистрали и жп линии * вече деградирани или индустриални терени</p> <p>Международни добри практики: * В Китай масово се изграждат соларни паркове върху пустинни и деградирани терени, както и върху покриви на индустриални зони * В Германия и Нидерландия се използват покривни фотоволтаици и соларни инсталации върху инфраструктура * Във Франция се развиват соларни панели над паркинги и земеделски площи (агроволтаици)</p> <p>III. ДОКАЗАНИ НЕГАТИВНИ ПОСЛЕДИЦИ (МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ) Практиката показва, че неправилно разположени енергийни съоръжения вода</p>	24.03.2026 12:18
----	------------	--	------------------

	<p>т до: * масова смъртност на птици (САЩ – вятърни паркове в Калифорния) * унищожаване на степни екосистеми (Испания) * деградация на почви при големи соларни паркове (Азия) * конфликт с местни общности и спад в туризма</p> <p>IV. ЛИПСА НА ДОСТАТЪЧНА ПРОЗРАЧНОСТ Към момента липсва достатъчно публична информация относно: * инвеститора * пълната оценка за въздействие * алтернативни решения Това буди сериозни съмнения за законосъобразността на процедурата.</p> <p>V. НАСТОЯВАНИЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Незабавно спиране на процедурата по ОВОС/ЕО 2. Пълна проверка на проекта 3. Разкриване на инвеститора и всички свързани лица 4. Провеждане на реално обществено обсъждане 5. Изключване на защитени и вододайни зони от подобни проекти <p>ЗАКЛЮЧЕНИЕ Индустриалната енергетика не трябва да се развива за сметка на природата, биоразнообразието и водните ресурси. Съществуват достатъчно алтернативи, които не изискват унищожаване на защитени територии. Настоявам компетентните органи да прекратят процедурата и да защитят обществения интерес.</p> <p>Дата:24.03.2026 Подпис: Е.Попова</p>	
--	---	--

16	Александър Дунчев	<p>Становище относно заданието за Екооценка на Плана за развитие на приоритетни зони за вятърна енергия Уважаеми госпожи и господа, Бих искал да предоставя следните възражения срещу зоната за вятърна енергия номер 19-0MW, обхващаща предимно борови и букови гори по билата на Плана планина между в.з. Ярема, с. Плана и с. Алино, според картата към плана (https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12198):</p> <p>Въпреки, че изцяло подкрепям преминаването на енергопроизводството от фосилни горива към възобновяема енергия (ВЕИ), считам, че не следва да се допуска ново унищожаване на природа, преди да са взети всички други възможни мерки - ВЕИ в урбанизирани и увредени територии, увеличаване на енергоефективността и изолацията на сградите и предприятията, както и промяна целта на икономиката от самоцелен растеж в благополучие на обществото и екосистемите. По-конкретно, възразявам срещу очакваното унищожение на и постоянно вмешателство в боровите и буковите гори с цел изграждане на ветрогенератори, защото тези гори са последното местообитание на вълци в Плана, миграционната връзка между Плана и Витоша за кафявата мечка и вълците, и последните ловни територии на ловците от района, и последните диви горски територии на юг от София извън парк Витоша. Възразявам и срещу очакваното унищожение на най-ценната природна характеристика, привлякла всички жители на с. Плана и в.з. Ярема, а именно величествения ландшафт и гледка към Национален парк Рила, която ще бъде напълно съсипана от перките. Ако самите гори днес са високи средно 15-25 м, то това означава, че перките ще трябва да стърчат още поне 100 м над гората - общо над 120 м. Зловеща грозотия. Около 20% от зоната попада в радиус от 1-2 км около къщите и махалите в района, което е напълно недопустимо според европейските стандарти за близост на перките до жилищата на хората Налагането от горе на такива "зелени" решения - къде да се строят ВЕИ - пренебрегвайки се интересите на хората и унищожавайки се нова природа, настройва хората срещу зеления преход и води до увеличаване на подкрепата за популистки политици. Ето защо, моля още на етап задание да отмените тази зона 19-0MW и да преразгледате целия план, като насочите усилията как да бъдат включени самите хора в развитието на ВЕИ, а не да се строят до къщите им и да се унищожават ценна природа и ландшафт.</p>	22.03.2026 15:21
----	-------------------	--	------------------